

Bönsöndagen (5 sön e påsk)

Predikan 2025-05-25

Kyrkoherde Sten Rydh, Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige.

Dagens ämne: *Bönen.*

Epistel: Ef. 3:13–21. *Bön om tillväxt i Guds kraft.*

Evangelium: Joh. 16:23–33. *Herrens löfte om bönhörelse.*

I Guds, Faderns + och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Bön. Käre himmelske Fader! Vi tackar dig att du har gett oss bönen och löftena om bönhörelse. Lär oss genom din helige Ande att bedja på rätt sätt i tron. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext 2:a årg.: Matt. 6:5–8

Jesus sade: ”⁵ När ni ber ska ni inte vara som hycklarna, som älskar att stå och be i synagogorna och i gathörnen för att synas inför människor. Jag säger er sanningen: De har fått ut sin lön. ⁶ Nej, när du ber, gå in i din kammare och stäng din dörr och be till din Far som är i det fördolda. Då ska din Far, som ser i det fördolda, belöna dig. ⁷ Och när ni ber ska ni inte rabbla tomma ord som hedningarna. De tänker att de ska bli bönhörda för sina många ords skull. ⁸ Var inte som de, för er Far vet vad ni behöver innan ni ber honom om det.”

Amen. Herre! Inskriv ditt heliga ord i våra hjärtan. Gud, vi tackar dig. Amen.

I dagens texter undervisar Gud oss om bönen. I episteln skriver aposteln Paulus: *”Därför böjer jag mina knän inför Fadern, han från vilken allt som kallas far i himlen och på jorden har sitt namn. Jag ber att han i sin härlighets rikedom ska ge kraft och styrka åt er inre människa genom sin Ande, att Kristus genom tron ska bo i era hjärtan och att ni ska bli rotade och grundade i kärleken”* (Ef. 3:14–17).

Detta är en rätt kristen bön. Paulus vet att han genom Kristus har fått alla synder förlåtna och blivit iklädd Kristi rättfärdighet. Paulus var en stor syndare, som hade förnekat och förföljt Jesus. Men så uppenbarade sig Jesus för honom på vägen till Damaskus och han kom till tro och blev döpt. Dopet och tron en förutsättning för en rätt bön. All bön som inte sker i tro grundar sig på våra egna gärningar och vår egen, inbillade rättfärdighet. Det är en bön som liksom fariséernas bön vill bli sedd av människor. Men den kristna bönen grundar sig endast på Guds ord och befallning och på Guds förlåtelse för Kristi skull. Därför får också vi, liksom Paulus, bedja i övertygelsen om att vi är den ende, sanne Gudens barn och han vår käre himmelske Fader. Så grundar sig den kristna bönen på påskens budskap om att Kristus har dött för våra synders skull och uppstått för vår rättfärdiggörelses skull. I denna tro får vi komma med alla våra böner i övertygelsen om att Gud har kallat oss att vara bedjare och lovat att höra alla våra böner.

Detta ska först och främst ske i det fördolda, i vår egen kammare, ensamma inför Guds ansikte som Jesus säger i vår predikotext: *”När ni ber ska ni inte vara som hycklarna, som älskar att stå och be i synagogorna och i gathörnen för att synas inför människor. Jag säger er sanningen: De har fått ut sin lön. Nej, när du ber, gå in i din kammare och stäng din dörr och be till din Far som är i det fördolda. Då ska din Far, som ser i det fördolda, belöna dig”* (Matt. 6:5–7).

Bönen sker av flera orsaker. I vår kyrkas katekes står det: (Evangelisk-luthersk katekes 2016, nr 205–206):

Vad är det som ska få oss att be?

Guds befallning och löfte, vad vi själva och vår nästa behöver och tacksamhet för de välsignelser vi har fått, ska få oss att be.

Be, och ni ska få. Sök, och ni ska finna. Bulta, och dörren ska öppnas för er. För var och en som ber, han får, och den som söker, han finner, och för den som bultar ska dörren öppnas (Matt. 7:7-8).

Ropa till mig på nödens dag. Jag ska rädda dig, och du ska ära mig (Ps. 50:15). ...

Vad ska vi be Gud om i våra böner?

Vi ska be om allt som sker till Guds ära och om sådant som är bra för oss själva och vår nästa. Vi ska be om både andliga och kroppsliga välsignelser.

Bekymra er inte för något, utan låt Gud få veta alla era önsknings genom bön och åkallan med tacksägelse (Fil. 4:6).

Allt vad ni ber om och begär, tro att ni har fått det, så ska det bli ert (Mark. 11:24).

Om ni äter eller dricker eller vad ni än gör, så gör allt till Guds ära (1 Kor. 10:31).

Så långt katekesen. Vi ska nu ta fasta på tre grundläggande saker om bönen.

1. Gud har befallt oss att bedja.
2. Gud har lovat att höra alla våra böner.
3. Bönen måste ske i Jesu namn.

För det första har Gud befallt oss att bedja. Även om det inte funnes något löfte om bönhörelse skulle vi enbart för Guds befallnings skull bedja. Luther betonar detta starkt. Han säger ungefär så här: En skomakare gör skor, en snickare bygger hus och en kristen beder. Bönen är därför varje kristens första och viktigaste uppgift. Inför allt vi gör, både i det vanliga livet och i kyrkan ska vi bedja och så i bönen anbefalla oss själva och allt vi gör i Herrens hand.

För det andra har Gud lovat att höra alla våra böner. Det betyder att vi verkligen får be om allting. Gud hör varje bön vi ber. Men Gud hör bönen så att han bara ger oss sådant som är gott och nyttigt. Om vi ber om sådant som är skadligt för oss får vi inte det utan något annat som är bättre. I vår text säger Jesus: *”När ni ber ska ni inte rabbla tomma ord som hedningarna. De tänker att de ska bli bönhörda för sina många ords skull. Var inte som de, för er Far vet vad ni behöver innan ni ber honom om det”* (Matt. 6:7f). När vi därför kommer till Gud med vår bön ska vi från början tänka att Gud vet allt vad vi behöver. Men han vill att vi först ska be om det och sedan tacka för allt han ger oss. Då får vi också genom tron uppleva konkreta bönesvar. Det är som när Jesus botade tio spetälska män som bad om att få bli friska. Jesus botade dem då. Men bara en kom tillbaka och tackade. Detta visade att han inte bara bad i förtröstan på Kristi löfte utan att han också erkände att bönesvaret var en dyrbar gåva som han av hjärtat ville tacka för. Då ska vi också i bönen skola lära oss att tacka när Gud säger nej. När t.ex. Paulus bad om att bli botad från sitt lidande svarade Gud nej: *”Min nåd är nog för dig, för min kraft fullkomnas i svaghet”* (2 Kor. 12:9).

För det tredje måste bönen ske i Jesu namn. Det betyder att det endast är för Kristi skull Gud hör vår bön. Endast genom tron på Kristus har vi syndernas förlåtelse. När den gamla människan kämpar emot fördunklas också bönen för oss.

Det beror på att synden och djävulen lockar vår gamla människa bort från den rätta, kristna bönen. Det sker först genom att vi helt glömmer bort och försummar bönen. Vi håller våra måltider utan bordsbön och börjar och slutar dagen utan morgon- och aftonbön. Vi utför alla möjliga arbetsuppgifter utan att först bedja om Guds välsignelse över vårt dagliga liv. Vi träffar många människor men glömmer att också flitigt och regelbundet be för dem. Vi glömmer bort att be för vår egen och andras frälsning och salighet. Bönen fördunklas också genom att vi ber illa. Det sker när vi inte grundar bönen på Kristi rättfärdighet utan på våra egna gärningar. Om att på olika sätt försumma bönen skriver Jakob i sitt brev: *”Ni kämpar och strider men har inget, därför att ni inte ber. Ni ber men får inget, därför att ni ber illa – för att slösa bort det på era njutningar”* (Jak. 4:2f).

Om innehållet i en rätt, kristen bön kan vi lära oss mycket genom att i vår bibelläsning ge akt på alla böner som finns där, både hos Jesus själv och hos apostlarna och profeterna/psalmerna. I Paulus bön i predikans inledning ber han så här: *Jag ber att han [Fadern] i sin härlighets rikedom ska ge kraft och styrka åt er inre människa genom sin Ande, att Kristus genom tron ska bo i era hjärtan och att ni ska bli rotade och grundade i kärleken* (Ef. 3:16f). Vi kan lära oss mycket av denna bön. Här ser vi hur Paulus först och främst ber om de andliga gåvorna. Så ska vi be både för oss själva och för andra människor om just detta.

Vi får också be om alla möjliga konkreta saker som vi behöver i vårt dagliga liv och sedan tacka för att Gud ger allt detta så rikligt. Men här ska vi se på det allra viktigaste, de andliga gåvorna. För det första att Fadern ska skänka sin *härlighet och rikedom* in i våra hjärtan. Det är en bön om Guds nåd och förlåtelse för alla synder och samtidigt en bön om att Fadern ska klä oss i Kristi rättfärdighet genom tron. Det är också en bön om *kraft åt vår inre människa*. Vad hjälper det om vi har stora kropps krafter men saknar Andens kraft i våra hjärtan? Detta är en andlig styrka som hjälper oss att säga nej till frestelserna från djävulen, världen och vår egen onda natur. Så ber aposteln om att *Kristus genom tron ska bo i våra hjärtan*. Så ska vi ständigt be om att tron i våra hjärtan ska växa till. Tron är ibland svag, som en rykande veke. Men Gud har lovat att inte släcka denna rykande veke utan istället styrka vår tro och få den att växa till. Det sker när vi regelbundet brukar Guds ord och de heliga sakramenten. Då blir vi rotade och grundade i kärleken både till Gud och vår nästa.

Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans Helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.